

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. kovo 12 d. Nr. 21RE2-102 (AG2-54/17-2026)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lauros Bernikienės ir Ingos Drašutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjai X. Y., atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovei D. S., vertėjai J. G.,

2026 m. kovo 10 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. sausio 19 d. sprendimo Nr. STS-8104 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. vasario 10 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo pareiškėja prašo:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. sausio 19 d. sprendimą Nr. STS-8104 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti Agentūrą iš naujo išnagrinėti skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo, atsižvelgiant į Komisijos nustatytas aplinkybes, ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde pareiškėja nurodo, jog 2026 m. sausio 19 d. gavo skundžiamą Sprendimą, su kuriuo nesutinka. Teigia, jog sunkiai valdo kairę ranką, kurios neiškelia į viršų išjungti šviesos, nieko nepakelia. Nurodo, kad dviejų pirštų iki šiol nejaučia, o dėl pastovaus, labai didelio skausmo geria vaistus. Turi artrozę, todėl labai skauda. Kol kas negali dirbti, pasigaminti maisto, maudytis, sunku apsirengti, todėl reikalinga kito žmogaus pagalba. Teigia, jog nuo stuburo pradėjo skaudėti koją, todėl naktį be raminamųjų vaistų negali užmigti. Atkreipia dėmesį, jog yra registruota užimtumo tarnyboje (pastaba, Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, toliau – ir Užimtumo tarnyba), kuri darbo nepasiūlė, nes dėl sveikatos problemų sunku jį rasti, todėl vizitas perkeltas po pusės metų.

Posėdžio metu pareiškėja prašė tenkinti skundą jame išdėstyto ir posėdžio metu išsakyto argumentų pagrindu.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimu su pareiškėjos skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė atsiliepime dėsto faktines aplinkybes, jog pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas nuo 2025 m. spalio 13 d. iki 2025 m. lapkričio 5 d. Agentūros Klaipėdos I teritoriniame skyriuje (toliau – Agentūros teritorinis skyrius), kuris 2025 m. lapkričio 5 d. sprendimu Nr. STS-15027 (toliau – ir Agentūros teritorinio skyriaus sprendimas) dalyvumo lygio nenustatė. Pareiškėja nesutikdama su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Sprendimu, paliko galioti Agentūros teritorinio skyriaus sprendimą, kurį pareiškėja apskundė Komisijai. Teigia, kad pareiškėjos skunde Komisijai išdėstyta tik pareiškėjos subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti.

Atsakovė nurodo, jog pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179, (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas).

Nurodo, kad vertinant bazinį dalyvumo lygį, įvertintos 2025 m. spalio 2 d. viešosios įstaigos (toliau – ir VšĮ) (*duomenys neskelbtini*) poliklinikos siuntime (toliau – ir Siuntimas) į Agentūrą nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*) (nevertinta, nes diagnozė nesąlygoja funkcinio sutrikimo, kuris atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo kriterijų sąrašo reikalavimus); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*) (nevertinta, nes diagnozė nesąlygoja funkcinio sutrikimo, kuris atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo kriterijų sąrašo reikalavimus); (*duomenys neskelbtini*).

Pažymi, kad vertinant bazinį dalyvumą, Agentūra vertina po taikyto gydymo išlikusius asmens organizmo funkcinis sutrikimus, patvirtintus Agentūrai pateiktų ir jos surinktų medicininių duomenų visuma. Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Taip pat pažymi, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju (asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą), remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Atsižvelgiant į skunde išdėstytas aplinkybes, atsakovė pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsimas remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus.

Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozę (-es)

nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Už pateikto siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas. Nurodo, jog teisės aktai nesuteikia teisės Agentūrai nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Teigia, jog vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį 2025 metų periodu dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.1.1 papunkčiu. Kriterijus taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas rankų funkcijos sutrikimas, peties sąnario vidutinis judesių apribojimas ir (ar) II laipsnio kontraktūra. Taikant minėtą papunktį nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) ir susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), asmeniui nustatyti rankos išnirimo ir patempimo padariniai. Judesių metu labai krepituoja peties sąnarys, peties apčiuopa skausminga. Jaučiamas patologinis kairio peties paslankumas. Kairio peties sąnario judesių amplitudė neutralaus 0 metodu: ištiesimas/išlenkimas 15/0/70°, atitraukimas/pritraukimas 75/0/15°, sukimas į vidų ir į išorę 50/0/90° (normali amplitudė: tiesimas/lenkimas 40/0/170°, sukimas į išorę / vidų 50/0/95°, atitraukimas/pritraukimas 180/0/40°). Sveikatos būklė patvirtinta 2025 m. spalio 20 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos ir Siuntimo duomenimis.

Nurodo, kad vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį, susijusios diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), nevertintos, nes jos nesąlygoja funkcinį sutrikimą, kurie atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo kriterijų sąrašo reikalavimus.

Akcentuoja, kad Sprendime buvo paaiškinta, jog didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.1.2 papunktį (kuris įvertinamas 1 balu) nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad yra didelis peties sąnario judesių apribojimas ir (ar) III laipsnio kontraktūra, ir (ar) peties sąnario nejudrumas (ankilozė).

Nurodo, jog pareiškėjos dalyvumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes anksčiau minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio dalyvumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos.

Paaiškina, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2–24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (0) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($0 = 39 \times 0$). Nurodo, kad nagrinėjamu atveju gretutinių diagnozių balų rezultatas yra 0, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 0. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 21.3 (pastaba, turėtų būti 22.4) papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl 2025 m. spalio 30 d. Agentūros teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatas (58 balai) netaikomas. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas.

Pažymi, kad skirtingai nei šiuo metu, 2024 metais vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį dėl organizmo funkcinio sutrikimų (kairio peties sąnario išnirimo, kairio peties kontraktūros, artrozės, funkcijos nepakankamumo IV laipsnio ir po (*duomenys neskelbtini*) atliktos peties operacijos (SSC sausgyslės insercijos, žastikaulio repozicijos, didžiojo gumburėlio fiksacijos), buvo taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.1.2 papunktis, kadangi po taikyto operacinio, reabilitacinio gydymo išliko didelis kairio peties sąnario judesių apribojimas. Šiuo metu (po operacijos praėjus daugiau nei vieniems metams ir taikyto gydymo), įvertinus pateiktus medicininius dokumentus (2025 m. spalio 20 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos duomenimis, padidėjo judesių amplitudė), minėti sutrikimai vertinti pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.1.1 papunktį, kuris, remiantis pateiktais medicininiais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikimo sunkumą.

Atkreipia dėmesį, kad dalyvumo lygio vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri dalyvumo lygį vertina teisės aktu nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu

vertindami pareiškėjos dalyvumo lygį, vadovavosi dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Teigia, kad pareiškėja savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, todėl pareiškėja argumentuodama tai, kad jai netinkamai nustatytas dalyvumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjos argumentai, kad jai netinkamai buvo nustatytas dalyvumo lygis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmestinas. Atsakovė pabrėžia, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, pareiškėja turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Atsakovė atsiliepime taip pat prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams.

Posėdžio metu atsakovės atstovė prašė atmesti skundą atsiliepime išdėstytą ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. sausio 19 d. sprendimo Nr. STS-8104 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad 2025 m. spalio 2 d. VšĮ Naujosios Vilnios poliklinikos siuntimu (minėta, toliau – ir Siuntimas) pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti. Minėtame siuntime nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*.

Pareiškėja 2025 m. spalio 13 d. prašymu nustatyti negalią (registracijos Nr. DNS-91397, toliau – ir Prašymas) kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį, išduoti sprendimą dėl darbo pobūdžio sąlygų.

Agentūros Klaipėdos I teritorinis skyrius 2025 m. lapkričio 5 d. sprendimu Nr. STS-15027 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ nusprendė pareiškėjai nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Taip pat užpildė dalyvumo lygiui nustatyti Klausymą, kurį įvertino bendra balų suma – 58. Sprendimas priimtas 2025 m. lapkričio 5 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. DL-5979 pagrindu.

Nesutikdama su Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėja Agentūros direktoriui 2025 m. gruodžio 15 d. pateikė skundą „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“ (registruotas Nr. SK-5220, toliau – ir Skundas). Skunde nurodė, kad iki šiol negali pakelti rankos, nejaučia pirštų, negali dirbti, valgyti, išskyrus, arbatą užsivirti. Negali apsirengti, įjungti šviesos, užmigti, taip pat negali pilnai savęs prižiūrėti, pastoviai jaučia didelį skausmą, todėl vartoja nuskausminamuosius. Teigė, jog reabilitacija nepadėjo.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2026 m. sausio 19 d. raštu Nr. R-11342 „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“, vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 59 ir 63 punktais, informavo, kad pareiškėjos pakartotinio dalyvumo lygio vertinimas pratęsiamas 10 darbo dienų.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. sausio 19 d. sprendimu Nr. STS-8104 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ (minėta, toliau – ir Sprendimas) nuspręsta nekeisti Klaipėdos I teritorinio skyriaus 2025 m. lapkričio 5 d. sprendimo Nr. STS-15027 bei nenustatyti dalyvumo lygio. Sprendime nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė T92.3, atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 53.1.1 papunktį: vidutinis judesių apribojimas ir vertinama kaip sunkiausia organizmo funkcijos sutrikimas, kuriam vertinti taikomas aukščiausias balas, nes asmeniui dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą *(duomenys*

neskelbtini) ir susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą, pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) nustatyti rankos išnirimo ir patempimo padariniai. Judesių metu labai krepituoja peties sąnarys, peties apčiuopa skausminga. Jaučiamas patologinis kairio peties paslankumas. Kairio peties sąnario judesių amplitudė neutralaus 0 metodu: ištiesimas / išlenkimas 15/0/70°, atitraukimas/pritraukimas 75/0/15°, sukimasis į vidų ir į išorę 50/0/90° (normali amplitudė: tiesimas/lenkimas 40/0/170°, atitraukimas/pritraukimas 180/0/40°, sukimas į išorę/vidų 50/0/95°). Sveikatos būklė patvirtinta 2025 m. spalio 20 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad yra didelis peties sąnario judesių apribojimas ir (ar) III laipsnio kontraktūra, ir (ar) peties sąnario nejudrumas (ankilozė). Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balai (-ų) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.1, 24.2 papunkčiai).

Priimant Sprendimą nevertintos diagnozės: (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), nes minėtos diagnozės nesąlygoja funkcinio sutrikimo, kuris atitiktų Dalyvumo lygio aprašo 1 priedo kriterijų sąrašo reikalavimus (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunktis). Apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas – 0 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunktis). Klausimyno balų suma yra 58 balai. Tačiau vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūros teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais nesivadovauta. Sprendime akcentuota, kad dalyvumo lygis, lyginant su 2024 metų vertinimu, pasikeitė, kadangi remiantis 2025 m. spalio 20 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos duomenimis, padidėjo judesių amplitudė. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Šis sprendimas priimtas 2026 m. sausio 19 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. DL-5566 pagrindu.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir Įstatymas), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), ir kiti teisės aktai.

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo) (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b papunktis). Dalyvumo lygis (atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime) nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (Įstatymo 2 straipsnio 8 dalis, 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (Įstatymo 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (Įstatymo 19 straipsnio 7 dalis).

Atsakovei, kaip viešojo administravimo subjektui, taipogi taikytinos ir VAI normos, kurios, be kita ko, garantuoja asmens teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos

turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAĮ 3 straipsnis). VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 4 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjos sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, priimant ginčijamą sprendimą, ar buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Taigi, nagrinėjant šį ginčą dėl Agentūros Sprendimo teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjos skunde nurodytų pažeidimų apimtį, Komisija vertins ar pareiškėjos dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas nustato, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje; nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Klausimynas asmens dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, jei asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“ (Kriterijų ir tvarkos aprašo 22 punktas, 22.4 papunktis). Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus; pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento. Gauta bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveiką skaitmenį (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1. 24.4 papunkčiai). Jei asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“, asmens dalyvumo lygis nenustatomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktas).

Minėta, jog nagrinėjamas ginčas kilo dėl to, kad pareiškėja nesutinka su skundžiamu Sprendimu, nes, pareiškėjos teigimu, sunkiai valdo kairę ranką (negali iškelti į viršų), iki šiol nejaučia dviejų pirštų, dėl pastovaus ir labai didelio skausmo geria vaistus, sunku apsirengti, negali išsimaudyti ar pasigaminti maisto, nes reikalinga kito žmogaus pagalba. Teigia, kad registruota Užimtumo tarnyboje, tačiau ši dėl sveikatos problemų darbo pareiškėjai nepasiūlė.

Bylos duomenimis, pareiškėjai nustatyta pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) (taip pat ir susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą pagal TLK-10-AM kodus: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*). Vertinant šią diagnozę, Sprendime vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus (Ligos, traumos ir kiti dėl išorinių priežasčių atsiradę padariniai) 53.1.1 papunkčiu: vidutinis judesių apribojimas ir (ar) II laipsnio kontraktūra. Šios teisės normos taikymas pagrįstas VšĮ (*duomenys neskelbtini*) poliklinikos 2025 m. spalio 20 d. E027. Medicinos dokumentų išrašo / siuntimo (fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos) duomenimis, t. y. rankos išnirimo ir patempimo padariniai. Judesių metu labai krepituoja peties sąnarys, peties apčiuopa skausminga. Jaučiamas patologinis kairio peties paslankumas. Kairio peties sąnario judesių amplitudė neutralaus 0 metodu: ištiesimas / išlenkimas 15/0/70°, atitraukimas / pritraukimas 75/0/15°, sukimasis į vidų ir į išorę 50/0/90° (normali amplitudė: tiesimas / lenkimas 40/0/170°, atitraukimas/pritraukimas 180/0/40°, sukimas į išorę/vidų 50/0/95°).

Nagrinėjama atveju didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė pareiškėjos atžvilgiu nenustatyta, nes nėra duomenų, kad būklė atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.1.2 papunktį, kuris taikomas, kai medicininiais dokumentais patvirtinta, jog yra didelis peties sąnario judesių apribojimas ir (ar) III laipsnio kontraktūra, ir (ar) peties sąnario nejudrumas (ankilozė). Nustatytų aplinkybių pagrindu darytina išvada, jog atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo taikyti kitą Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunktį.

Minėta, kad priimant Sprendimą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu nebuvo vertintos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), nes diagnozės neatitiko funkcinio sutrikimo, kuris atitiktų Dalyvumo lygio aprašo 1 priedo kriterijų sąrašo reikalavimus.

Komisija, įvertinusi byloje esančius duomenis bei aukščiau išdėstytas teises bei faktines aplinkybes, sprendžia, jog pareiškėjos atžvilgiu bazinis dalyvumas balais apskaičiuotas tinkamai, įvertinus diagnozes, dėl kurių pareiškėja buvo siunčiama į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti, ir atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo kitaip vertinti ar taikyti Kriterijų ir tvarkos aprašo normas. Pareiškėja nei atsakovei, nei Komisijai į bylą nepateikė šias išvadas paneigiančių medicininių dokumentų, kurių pagrindu būtų galima spręsti dėl didesnės bazinio dalyvumo lygio vertės nustatymo.

Pažymėtina, jog už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar siuntimą į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas; už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Kriterijų ir tvarkos 68–69 punktai). Atsakovė, vertindama dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą, tačiau pati Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Sprendime akcentuota, kad dalyvumo lygis, lyginant su 2024 metų vertinimu, pasikeitė, kadangi remiantis 2025 m. spalio 20 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos duomenimis, padidėjo judesių amplitudė. Šias aplinkybes patvirtina byloje esantis VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) poliklinikos 2024 m. spalio 1 d. E027-ats. Atsakymas į siuntimą, ortopedo traumatologo konsultacijos duomenys, kuriame nurodyta (3.2 punktas, Būklės įvertinimas objektyviai) „K. peties <...> kėlimas 30, atvedimas 20, rotacijos nėra, rankos neužveda. Pasyviai: kėlimas/0/tiesimas 40/0/10, atvedimas/0/privedimas 35/0/20, rotacija vidinė/0/išorinė 45/0/10. <...>“, taip pat minėti VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) poliklinikos 2025 m. spalio 20 d. E027. Medicinos dokumentų išrašo / siuntimo duomenys. Todėl atsakovė pagrįstai padarė išvadą, jog pareiškėjos judesių amplitudė padidėjo.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunktis numato, jog Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog pareiškėjos atžvilgiu, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas lygus 0. Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūra pagrįstai iš naujo nepildė Klausimyno ir Teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatas (58 balai) buvo netaikomas.

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas.

Išdėstyto pagrindu, Komisija sprendžia, jog atsakovė tinkamai įvertino ir apskaičiavo pareiškėjai taikytiną bazinio dalyvumo balą, tinkamai taikė Kriterijų ir tvarkos aprašo normas sprendžiant dėl dalyvumo lygio nustatymo, todėl nėra pagrindo naikinti priimtą Sprendimą skunde išdėstytų argumentų pagrindu. Sprendžiama, jog skundžiamas Sprendimas atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus administraciniams sprendimams keliamus reikalavimus, priimtas nepažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtinto įstatymo viršenybės principo, todėl nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo pripažinti Sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti.

Netenkinus reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinio skundo reikalavimo dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti Agentūrą iš naujo išnagrinėti

skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo, atsižvelgiant į Komisijos nustatytas aplinkybes, ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija pažymi, kad pareiškėja, pasikeitus jos sveikatos būklei, turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. sausio 19 d. sprendimo Nr. STS-8104 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Marina Adomaitė

Komisijos narės

Laura Bernikienė

Inga Drąsutavičienė